

DE VLAAMSE MINISTER VAN CULTUUR, JEUGD, MEDIA EN BRUSSEL

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: de oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern
verzelfstandigd agentschap Koninklijk Museum voor Schone
Kunsten Antwerpen, in de vorm van een vereniging zonder
winstoogmerk**

1. INHOUDELIJK**1. Context**

Op 26 januari 2018 bekrachtigt de Vlaamse Regering het 'Decreet tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk' (hierna het machtigingsdecreet genoemd). Hiermee werd uitvoering gegeven aan de intentie van de Vlaams minister van cultuur om samen met het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) werk te maken van een aangepaste positionering en rechtsvorm van het museum. Dit met het oog op een duurzaam organisatiemodel voor een hedendaags en toekomstgericht museum dat cultureel ondernemerschap in de praktijk weet te brengen.¹

Sinds 2014 vormt het KMSKA onderdeel van het Departement Cultuur, Jeugd en Media, als dienst met afzonderlijk beheer (DAB). De werking van een museum verschilt fundamenteel van die van een overheid. Een zekere zelfstandigheid van het KMSKA ten opzichte van de overheid om te kunnen functioneren als performant museumbedrijf, is wenselijk.² De motieven voor de verzelfstandiging van het KMSKA werden reeds uitvoerig toegelicht in de nota aan de Vlaamse Regering, geagendeerd op 14 juli 2017 (VR 2017 1407 DOC.0783/1).

2. Het machtigingsdecreet

Het eerste lid van artikel 3 van het machtigingsdecreet, machtigt de Vlaamse Regering om, conform artikel 29 van het kaderdecreet Bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, over te gaan tot de oprichting van een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap (EVA), in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk.

Artikel 3, §1 van het machtigingsdecreet stelt dat de statuten van het EVA, alsook de wijzigingen die erin worden aangebracht, ter goedkeuring voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering en

¹ Sven Gatz, Beleidsbrief Cultuur 2016-2017, *Parlementaire Stukken. Vlaams Parlement 2016-2017*, nr. 933, p. 59.

² Marc Jacobs en Olga Van oost, KMSKA: ligt verzelfstandiging in de 21ste eeuw in de lijn van de verwachtingen? Speciale autonomie, deugdelijk bestuur en ondernemerschap voor grote museuminstellingen in comparatief perspectief, in: *FARO*, maart 2015.

meegedeeld worden aan het Vlaams Parlement.

Conform artikel 3, §3 bepaalt de Vlaamse Regering tot welk homogeen beleidsdomein het EVA behoort.

Artikel 6 van het decreet schrijft voor dat de algemene vergadering en de raad van bestuur van het EVA worden samengesteld conform artikel 9, c) van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt. De algemene vergadering bestaat uit 12 leden, voorgedragen door de Vlaamse Regering. De Raad van Bestuur bestaat uit zeven leden voorgedragen door de Vlaamse Regering, en vier onafhankelijke bestuurders, benoemd conform artikel 4, 5 eerste tot en met derde en vijfde lid, en artikel 6 van het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector.

Artikel 13 van het machtigingsdecreet schrijft voor dat de Vlaamse Regering voor het toezicht twee regeringscommissarissen aanstelt. Enerzijds zetelen de regeringscommissarissen met raadgevende stem in de raad van bestuur. Anderzijds houden zij ook toezicht op de werking en de verrichtingen van het EVA. Zij kunnen beroep instellen bij de Vlaamse Regering tegen elke beslissing van de raad van bestuur die zij strijdig achten met het recht, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst.

Eens de vereniging is opgericht, zal de Vlaamse Regering een samenwerkingsovereenkomst onderhandelen met het EVA KMSKA (artikel 7 van het machtigingsdecreet). Deze samenwerkingsovereenkomst gaat in op de aanwending van het personeel, middelen en infrastructuur, en speelt een belangrijke rol in de aansturing en opvolging van de opdrachten die het EVA zal uitvoeren.

Het doel is dat de vereniging bestuurlijk operationeel is per 1 januari 2019.

3. Statuten

Naast het machtigingsdecreet, werd met volgende wetgeving rekening gehouden bij het opstellen van de voorliggende ontwerpstatuten:

- de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen;
- de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt;
- het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003;
- het decreet van 13 juli 2007 houdende de bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse Overheid;
- het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector;

Het EVA KMSKA betreft een vereniging zonder winstoogmerk zoals bedoeld in de hierboven genoemde wet van 27 juni 1921. De vereniging wordt opgericht voor onbepaalde duur.

Doel

De voorliggende ontwerpstatuten (artikel 4, titel III) stellen dat de vereniging als doel heeft, aan de hand van de collecties aan te tonen hoe de eeuwenlange traditie van de beeldcultuur actueel en relevant blijft. De vereniging streeft ernaar het historische gebouw gelegen aan de Leopold de Waelpplaats te Antwerpen, de collecties en de daaraan verbonden kennis maximaal te delen met een breed en divers publiek. Dit is identiek aan de doelstelling opgenomen in het machtigingsdecreet (artikel 4). Om dit te verwezenlijken ontplooit de vereniging de activiteiten zoals opgesomd in artikel 5 van de ontwerpstatuten en streeft ze hierbij een hoge mate van samenwerking met culturele erfgoedverenigingen na.

Algemene vergadering

De algemene vergadering wordt samengesteld uit twaalf leden voorgedragen door de Vlaamse Regering, conform artikel 9, c, van de wet van 16 juli 1973. Bij aanduiding van de leden wordt rekening gehouden met de ideologische en filosofische evenwichten, zoals aangegeven in artikel 7 van de voorliggende ontwerpstatuten.

Raad van bestuur

De raad van bestuur is samengesteld uit zeven bestuurders voorgedragen door de Vlaamse overheid en vier onafhankelijke bestuurders. Dit is conform artikel 4, eerste lid, van het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector, dat stelt dat minimaal een derde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur onafhankelijk moet zijn. De procedure voorzien voor het aanstellen van de onafhankelijke bestuursleden zoals beschreven in artikel 19 van de voorliggende ontwerpstatuten, is gebaseerd op hetzelfde decreet van 22 november 2013. De voorzitter en de ondervoorzitter worden voorgedragen door de Vlaamse Regering. Hun aanstelling wordt bekrachtigd door de raad van bestuur. De raad van bestuur kan een dagelijks bestuur aanstellen en bepaalt de bevoegdheden van het dagelijks bestuur.

Regeringscommissarissen

De ontwerpstatuten vermelden expliciet dat de Vlaamse Regering twee regeringscommissarissen zal aanstellen. Zij zetelen met een raadgevende stem in de raad van bestuur en houden toezicht op de verrichtingen, op de werking en op de beslissingen van de raad van bestuur, van de vzw.

4. Beleidsdomein

Artikel 3, §3 van het machtigingsdecreet stipuleert dat de Vlaamse Regering bepaalt tot welk homogeen beleidsdomein het EVA KMSKA behoort. In de memorie van toelichting bij het machtigingsdecreet maakte de Vlaamse Regering reeds duidelijk dat het de bedoeling heeft om het EVA in te delen bij het homogeen beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

5. Leden algemene vergadering, bestuursleden en regeringscommissarissen

De Vlaamse Regering zal de leden van de algemene vergadering en de bestuursleden in een later stadium voordragen. Ook de regeringscommissarissen zullen later aangesteld worden.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 28 september 2018.

De Inspectie van Financiën vestigt de aandacht op de voorgenomen wijziging aan het machtigingsdecreet van 26 januari 2018, via het programmadecreet. Het betreft het uitstel met één jaar van de opheffing van de DAB KMSKA.

Het voorliggende voorstel van beslissing, de goedkeuring van het ontwerp van statuten heeft geen financiële weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Conform artikel 6, §5 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2001 houdende regeling van de begrotingscontrole en –opmaak, is het inwinnen van een begrotingsakkoord niet vereist is.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het verzelfstandigingstraject wordt opgesplitst in aparte fases. In 2018 worden de ontwerpstatuten voorgelegd. Vervolgens kunnen de leden en de raad van bestuur voorgedragen worden. De personeelsgesprekken en -onderhandelingen zullen in 2019 worden opgestart met het oog op de volledige inkanteling van het personeel in de vzw op het einde van 2019. De gesprekken en onderhandelingen worden gevoerd door de directie van de DAB KMSKA onder het mandaat van de op te richten vzw en het Departement CJM. Deze gefaseerde aanpak maakt dat de raad van bestuur zich voldoende kan inwerken en dat de nodige aandacht wordt besteed aan de personeelsoverdracht.

De beslissing die voorligt betreft enkel de goedkeuring van de statuten en de indeling van het EVA bij een beleidsdomein. De beslissing heeft dan ook geen impact op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten, zoals dat het akkoord van de minister, bevoegd voor Bestuurszaken, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

De reguleringimpactanalyse is niet van toepassing, gezien het autoregeling van de overheid betreft.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het ontwerp van statuten van de vereniging zonder winstoogmerk Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen;
- 2° de vereniging zonder winstoogmerk Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen in te delen bij het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media;
- 3° de Vlaamse minister, bevoegd voor de culturele aangelegenheden te gelasten met het meedelen van de statuten aan het Vlaamse Parlement.

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Media en Brussel,

Sven GATZ

Bijlagen:

- ontwerpstatuten Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, vereniging zonder winstoogmerk
- het advies van de Inspectie van Financiën 28 september 2018.